

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

№ 92-рк/квід 16 травня 2016 року

ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА»

61001, М. Харків, вул. Плеханівська, 18

Про вжиття заходів для усунення наслідків дій,
які містять ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

За результатами розгляду заяви (інформація з обмеженим доступом) від 18.02.2016 (вх. № 539/5-31) про порушення ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» (надалі – ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА») законодавства про захист економічної конкуренції (надалі - Заява), в ході дослідження ринків продуктів харчування встановлено наступне.

В Заяві повідомлено, що супермаркет «РОСТ», здійснюючи роздрібну реалізацію продуктів харчування, за адресою: м. Харків, вул. Плеханівська, буд. 135/139, розповсюджує оманливу інформацію про знижки на свіжу та охолоджену рибу «- 25 % с 20.00» (мова оригіналу) (надалі - Інформація), що не відповідає дійсності, вводить в оману та ущемлює інтереси споживачів.

ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» є юридичною особою та зареєстроване 21.12.2004 Харківською міською радою за № 1 480 102 0000 00 50 81. Місцезнаходження: 61001, м. Харків, вул. Плеханівська, буд. 18.

ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» здійснює, зокрема, наступний вид діяльності - роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами (основний); (код за КВЕД 47.11).

Таким чином, ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА», здійснюючи роздрібну реалізацію продуктів харчування, у розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

Реалізацію продуктів харчування ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА», провадить, зокрема, в магазині (об'єкту торгівлі) під назвою Супермаркет «РОСТ», розташованому за адресою: м. Харків, вул. Плеханівська, 135/139.

Ринки роздрібною реалізації продуктів харчування досліджуються з урахуванням вимог Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика).

Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА»;
- Послуги з роздрібною реалізації продуктів харчування, що надаються в

супермаркеті за адресою: м. Харків, вул. Плеханівська, 135/139.

Споживачами ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» з роздрібною реалізацією продуктів харчування є здебільшого фізичні особи.

Відповідно до пункту 5.1. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Товарними межами ринку є товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого. Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін (пункт 4.2. Методики).

З урахуванням зазначених критеріїв, послуги з роздрібною реалізацією продуктів харчування є товаром, що не має замінників. Отже, товарними межами ринку є зазначені послуги.

Територіальні межі ринку визначено шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання продукції є неможливим або недоцільним. Це визначення здійснено шляхом встановлення території, початково обмеженої зоною пішохідної доступності для споживачів закладів роздрібною торгівлі продуктами харчування.

Державними будівельними нормами «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень» ДБН 360-92, затвердженими наказом державного комітету України у справах містобудування і архітектури від 17.04.1992 № 44, встановлена величина максимально допустимих радіусів обслуговування для підприємств торгівлі, громадського харчування і побутового обслуговування місцевого значення - 500 м.

Отже, придбання продовольчої продукції доцільним є в підприємствах торгівлі, розташованих на відстані, що не перевищує 500 м від підприємства торгівлі, щодо якого визначається монопольне становище.

Внаслідок значної частки товарів першої необхідності в асортименті продовольчих закладів торгівлі, вони мають схильність до локалізації в межах крокової доступності для покупця відповідної продукції, оскільки під час вибору місця придбання істотними є такі фактори, як:

- час, необхідний споживачу для того, щоб дістатися до магазину;
- розмір транспортних витрат, які несе при цьому споживач.

Враховуючи наведене, територіальними межами ринку роздрібною реалізацією продуктів харчування є територія, обмежена п'ятисотметровою відстанню від магазину Супермаркет «РОСТ», що знаходиться за адресою: м. Харків, вул. Плеханівська, буд. 135/139.

За наявною у територіального відділення інформацією конкурентів в зазначених територіальних межах у ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» немає.

Враховуючи наведене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку роздрібною реалізацією продуктів харчування в межах території, обмеженої п'ятисотметровою відстанню від магазину Супермаркет «РОСТ», що знаходиться за адресою: м. Харків вул. Плеханівська, буд. 135/139.

Серед продуктів харчування, які реалізуються ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА», є свіжа риба та охолоджена риба.

В період з 01 січня 2016 року по 11 березня 2016 року ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ

ХАРКОВА» проводило акцію, за умовами якої на свіжу та охолоджену рибу, надавалась «знижка – 25 %» від роздрібної ціни (надалі – Акція).

Відповідно до Наказу ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» від 29.12.2015 № 32 «Про надання знижки» щодо підвищення попиту на товари категорії «РИБА», що реалізується у супермаркеті в період з 01 січня 2016 року по 11 березня 2016 року на окремі товари категорії «РИБА» - свіжа та охолоджена риба – надавати знижку у розмірі 25% від роздрібної ціни товару щоденно з 20.00 годин» (мова оригіналу).

На виконання зазначеного наказу в приміщенні супермаркету «РОСТ» за адресою : м. Харків, вул. Плеханівська, 135/139, ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» у рибному відділі на вітринах розміщено інформацію наступного змісту: «скидка – 25 %» (мова оригіналу).

Враховуючи, що Супермаркет «РОСТ» має велику кількість споживачів, з інформацією, розміщеною на вітрині в рибному відділі, має можливість ознайомитись невизначена кількість осіб.

Потенційні споживачі, ознайомившись з Інформацією, можуть дійсно вважати, що знижка діє на весь асортимент риби, свіжої та охолодженої, що є вигідною пропозицією для споживача. Тому, повідомлення вказаної інформації внаслідок обраного способу викладення може вплинути на наміри потенційних споживачів.

За інформацією ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА», Акція не розповсюджувалась на товари з жовтими цінниками. Втім, підтвердження розміщення уточнюючої інформації щодо товарів, які приймають участь в Акції, відсутнє.

Крім того, необхідність додаткового роз'яснення щодо умов Акції підтверджується наказом директора ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» від 29.12.2015 № 32, яким зобов'язано продавців-консультантів за зверненням споживачів роз'яснювати, на який товар надається знижка.

Отже, інформація ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» щодо знижки на певні види продукції, а саме на асортимент свіжої та охолодженої риби в супермаркеті «РОСТ» є неточною, внаслідок обраного способу її викладання.

Постачальниками свіжої та охолодженої риби до ТОВ «Союз Супермаркетів Харкова» є: ТОВ «Айсберг-фіш» (м. Харків), ТОВ «Кліон» (м. Запоріжжя), ТОВ «Юніверсал фіш компанії» (м. Київ), ФОП Хахалев В.І. (м. Суми), ПАТ «Печенізьке рибоводне господарство» (печенізький р-н Харківської обл.), СТОВ СЦРЦВР «МЖА» (Нововодолазький р-н Харківської обл.).

В сегменті свіжої та охолодженої риби ринку роздрібної реалізації продуктів харчування зазначені суб'єкти господарювання є конкурентами.

За інформацією ТОВ «Союз Супермаркетів Харкова» серед 22 найменувань свіжої та охолодженої риби в Акції не приймали участь короп живий (постачальник ФОП Хахалев В.І.) та форель (постачальник ТОВ «Юніверсал фіш компанії»).

При цьому, форель патрана (постачальник СТОВ СЦРЦВР «МЖА») в Акції приймала участь.

Повідомлення ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» неточної інформації щодо Акції внаслідок обраного способу її викладення може вплинути на наміри осіб, що з нею ознайомились, щодо придбання товарів всього асортименту свіжої та охолодженої риби.

Так, заявник (інформація з обмеженим доступом), керуючись при виборі риби інформацією щодо Акції, була введена в оману щодо знижки на асортимент свіжої та охолодженої риби та придбала форель (постачальник ТОВ «Юніверсал фіш компанії»), на яку знижка «-25%» не розповсюджувалась.

Отже, ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА», поширюючи інформацію, що вводить в оману, вдалось до недобросовісної ділової практики (нечесних звичаїв), яка є забороненою.

В цьому випадку домінуюча фірма ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» користується слабкістю своїх торгових партнерів (постачальників риби свіжої та охолодженої) та, поширюючи інформацію, що вводить в оману, зашкоджує окремим постачальникам та зменшує їх конкурентоспроможність. Послаблюючи ринкове положення конкурентів, ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» може значною мірою впливати на їхню здатність брати участь у активній конкурентній боротьбі.

Про суттєвий вплив дій ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» щодо поширення неточної інформації про Акцію можуть свідчити обсяги реалізації форелі (постачальник ТОВ «Юніверсал фіш компанії») та форелі патраної (постачальник СТОВ СЦРЦВР «МЖА»), наведені в Таблиці № 1.

Таблиця № 1.

Назва рибної продукції	Обсяги реалізації					
	січень 2016 року		лютий 2016 року		1-11 березня 2016 року	
	в натур. виразі, кг	в грош. виразі, грн.	в натур. виразі, кг	в грош. виразі, грн.	в натур. виразі, кг	в грош. виразі, грн.
Форель	24,478	3 579,94	-	-	3.406	561.99
Форель патрана	12.662	1 509.45	19.764	2 741.81	1.360	208.82

Так, обсяги реалізації форелі та форелі патраної в грошовому виразі відрізняються на 8 %. При цьому в березні 2016 року обсяги реалізації форелі (постачальник ТОВ «Юніверсал фіш компанії»), яка не брала участь в Акції, були в 2,5 разів більшими за обсяги реалізації форелі патраної (постачальник СТОВ СЦРЦВР «МЖА»).

Отже, внаслідок поширення інформації, що вводить в оману, ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» суттєво впливає на діяльність постачальників свіжої та охолодженої риби, оскільки така інформація може вплинути на наміри споживачів. А отже такими діями ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» впливає на умови конкуренції, та може ущемлювати інтереси споживачів-покупців продуктів харчування, які мають на меті придбати відповідні товари.

Такі дії ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку продуктів харчування.

Враховуючи наведене, дії ТОВ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА», які полягають у поширенні неточної інформації щодо Акції, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку, шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку роздрібної реалізації продуктів харчування в межах території, обмеженої п'ятисотметровою відстанню від магазину Супермаркет «РОСТ», що знаходиться за адресою: м. Харків, вул. Плеханівська, буд. 135/139.

Акція діяла в період з 01.01.2016 до 11.03.2016. Отже, порушення припинено.

Враховуючи викладене, керуючись пунктом 10 частини п'ятої статті 14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", частиною першою статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", підпунктом 13 частини першої пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає, ТОВАРИСТВУ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ

ХАРКОВА» такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

вжити заходи по усуненню наслідків дій, які полягають у поширенні неточної інформації щодо акції, за умовами якої на свіжу та охолоджену рибу надавалась «знижка – 25 %» від роздрібної ціни, та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку роздрібної реалізації продуктів харчування в межах території, обмеженої п'ятисотметровою відстанню від магазину Супермаркет «РОСТ», що знаходиться за адресою: м. Харків, вул. Плеханівська, буд. 135/139, а також усунення причин виникнення цього порушення і умов, що йому сприяють.

Про виконання рекомендацій шляхом прийняття розпорядчого документу, яким передбачити запобігання поширення неточної при проведенні акцій ТОВАРИСТВУ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СОЮЗ СУПЕРМАРКЕТІВ ХАРКОВА» повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України в 10-ти денний строк з дня отримання цих рекомендацій.

Звертаємо Вашу увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції" рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова колегії

А.Г. Косолапов